

Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji

W roku 2017 Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podkarpackiego, w ramach nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauki i wychowania, skontrolowała ogółem 2 168 placówki nauczania i wychowania, w tym 102 żłobki /kluby dziecięce, 589 przedszkoli, 1 190 szkół (w tym 316 zespoły szkół), 268 innych placówek nauki i wychowania, 19 szkół wyższych, oraz 636 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży.

W nadzorowanych placówkach przeprowadzono 3 190 kontroli, w tym 640 kontroli turnusów letniego i zimowego wypoczynku. W w/w placówkach przebywało łącznie 385 688 dzieci i młodzieży.

Ogólna ocena warunków sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania

Placówki oświatowe i wychowawcze funkcjonują w różnych obiektach od nowoczesnych po obiekty nieprzystosowane do procesu nauczania, mieszczące się w budynkach zabytkowych. Na podstawie analizy danych liczbowych można stwierdzić, że w województwie podkarpackim w latach 2015 - 2017 następowała systematyczna poprawa warunków pobytu dzieci i młodzieży w szkołach i innych placówkach.

Spośród skontrolowanych obiektów szkolnych i przedszkolnych, w 6 placówkach stwierdzono zły stan higieniczno-sanitarny. Kontrole wykazały, że pozostałe przedszkola i szkoły oraz

inne placówki utrzymane były w dobrym stanie porządku i czystości. Należy zaznaczyć, że w 2017 roku oddano do użytku 62 placówki w nowych obiektach oraz 338 w istniejących. Remonty generalne przeprowadzono w 67 placówkach, w 8 otwarto nowe bloki żywienia, w 16 je zmodernizowano.

Opieka nad dziećmi do lat 3 - żłobki i kluby dziecięce

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2011 roku w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych stanowi podstawę prawną, z której wynikają uprawnienia kontrolne organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, nie dotyczy jednakże żłobków funkcjonujących przed wejściem w życie w/w ustawy.

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, może być również sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię. Warunki dotyczące wymagań lokalowych i sanitarnych określone są w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych (Dz. U. Nr 69, poz. 367 ze zmianami).

Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podkarpackiego funkcjonuje 111 żłobków oraz 16 klubów dziecięcych. W porównaniu do 4 kwietnia 2011 roku, czyli wejścia w życie Ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3, przybyło 97 żłobków oraz powstało 16 klubów dziecięcych. Placówki zostały wpisane do rejestru żłobków i klubów dziecięcych w samorządzie terytorialnym.

Do placówek uczęszcza ogółem 4 237 dzieci w grupach wiekowych: od 20 tygodnia do 1 roku, od 1 roku do 2 lat oraz od 2 do 3 lat.

Należy zaznaczyć, że placówki opieki nad dziećmi do lat 3 spełniają warunki higieniczno - sanitarne stawiane dla tego

Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji

typu obiektów. Pomieszczenia zapewniają odpowiednią powierzchnię oraz wysokość, utrzymane są w odpowiednim stanie czystości i porządku. Pościel i leżaki są oznakowane, przypisane do konkretnego dziecka i odpowiednio przechowywane. Meble są dostosowane do wymagań ergonomii, wyposażenie sal posiada odpowiednie atesty bądź certyfikaty, zabawki spełniają wymagania bezpieczeństwa higieny oraz posiadają oznakowanie CE.

Pomieszczenia sanitarne wyposażone są w środki higieny osobistej, dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody zapewniony przy umywalkach oraz brodzikach z natryskami. Zapewniane są ręczniki jednorazowego użytku, bądź ręczniki oznakowane są dla każdego dziecka. Wydzielone się stanowiska do przewijania dzieci, przewijaki pokryte zmywalną ceratą, dezynfekowane. Środki pielęgnacyjne oraz pampersy zapewniają rodzice, przechowywane są one na wydzielonych dla każdego dziecka półkach.

Placówki zapewniają wyżywienie przebywającym w nich dzieciom oraz możliwość higienicznego spożycia posiłków. Skontrolowane budynki zapewniają właściwy stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny jak również właściwe warunki do utrzymania higieny.

Wychowanie przedszkolne

W 2017 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna na terenie województwa podkarpackiego skontrolowała 589 przedszkolnych formy wychowania oraz 211 przedszkoli wchodzących w skład zespołów szkół.

Placówki wychowania przed-szkolnego mieszczą się w różnych obiektach od nowoczesnych po obiekty budowane z przeznaczeniem na inne cele.

Podczas kontroli przedszkoli, podobnie jak w latach ubiegłych,

szczególną uwagę zwracano na warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci.

Kontrole wykazały, że placówki stworzyły przedszkolakom odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej, tj. pomieszczenia higieniczno-sanitarne, w których jest dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz środków higieny osobistej.

Kontrolując przestrzeganie przepisów przez osoby odpowiedzialne za bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci w przedszkolach, Państwowa Inspekcja Sanitarna wydała ogółem 111 decyzji administracyjnych nakazowych, w tym 80 dot. bloków żywieniowych oraz 3 zaopatrzenia w wodę. Większość decyzji została wydana na poprawę stanu sanitarno-technicznego sanitariatów, podłóg, ścian, stolarki drzwiowej, okiennej, terenu wokół placówek.

Na uwagę zasługuje fakt oddania do użytku 33 nowych przedszkoli w nowych obiektach oraz 23 w obiektach już istniejących. Ponadto, przeprowadzono w 6 placówkach remonty generalne oraz w większości przedszkoli remonty bieżące, które poprawiły warunki pobytu w nich dzieci. Tylko 3 placówki mieściły się w budynku w złym higieniczno-sanitarnym, winnych zaniedbań ukarano 2 grzywnami w drodze mandatów karnych.

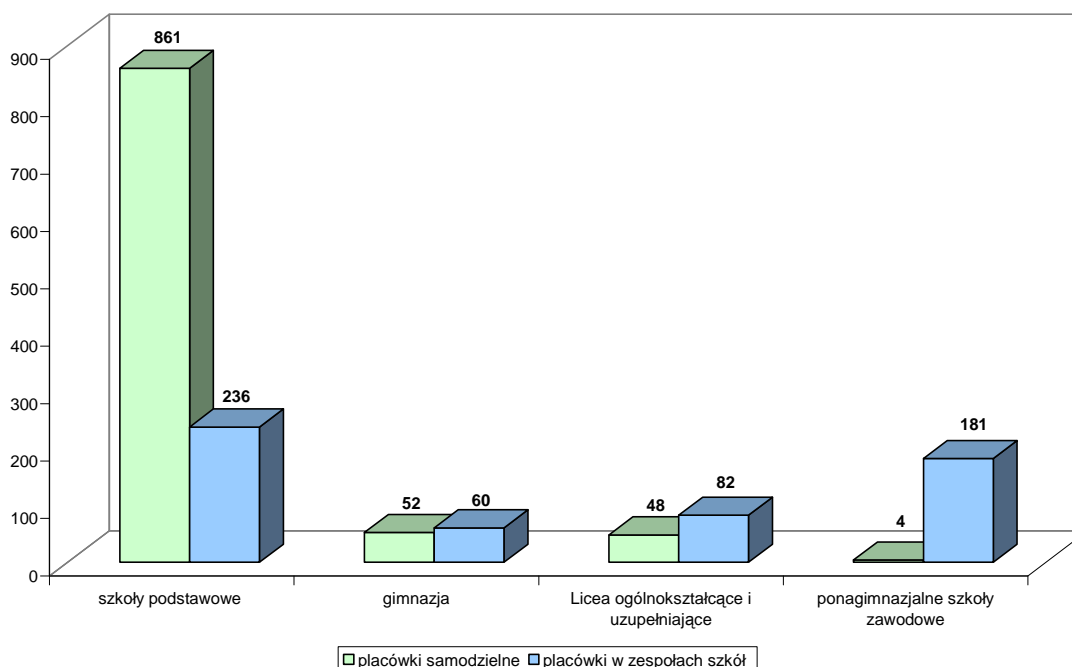

Szkoły – funkcjonalność oraz stan techniczny i sanitarny placówek

Tabela nr 1. Rodzaj i liczba nadzorowanych szkół.

Rodzaj szkół	Liczba		
	rok 2015	rok 2016	rok 2017
Szkoły podstawowe	599	587	861
Gimnazja	145	141	52
Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	4	3	4
Licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	49	47	48
Zespoły szkół	584	591	349
Szkoły policealne	32	33	32
Ogółem:	1413	1402	1346

Wykres Nr 1. Liczba placówek samodzielnych i funkcjonujących w zespołach szkół

Jak wynika z zestawienia w tabeli nr 1, liczby szkół różnią się znacznie od tych podawanych w latach wcześniejszych. Wynika to z wprowadzenia ustawy prawo oświatowe i związanego z nim stopniowego wygaszania szkół gimnazjalnych.

W 2017 roku ogółem skontrolowano 1 190 szkół, w tym 874 szkół samodzielnie funkcjonujących oraz 316 zespołów szkół, w których funkcjonowały następujące placówki: 168 przedszkoli, 226 szkół podstawowych, 51 gimnazjów, 65 liceów ogólnokształcących, 144 ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, 13 szkół policealnych oraz 24 szkoły specjalne.

W placówkach tych przeprowadzono 2 011 kontroli.

Systematycznie rośnie liczba szkół zapewniających prawidłowe warunki higieniczno-sanitarne, w obiektach o złym stanie technicznym, wymagających kapitalnego lub częściowego remontu, funkcjonowała 1 szkoła tj. 0,08 %.

Tylko 4 placówki nie zapewniły właściwych warunków czystości i porządku. Winnych zaniedbań ukarano 3 grzywnami w drodze mandatu karnego.

Na uwagę zasługuje fakt przeprowadzenia w 61 placówkach remontów generalnych, które w znacznym stopniu poprawiły stan higieniczno-sanitarny szkół.

Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji

Na terenie naszego regionu wszystkie szkoły posiadają instalacje wodociągowe i kanalizacyjne, w tym 212 posiada własne ujęcie wody, natomiast 278 własne odprowadzanie ścieków.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w trakcie kontroli zwraca uwagę na warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach.

Zapewnienie dzieciom i młodzieży należytych warunków do utrzymania higieny osobistej jest jednym z elementów profilaktyki szerzenia się chorób zakaźnych.

Przeprowadzone w 2017 roku kontrole wykazały, że 1 167 tj. 98,1 % skontrolowanych szkół stworzyło uczniom odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej, tj. sanitariaty, w których jest dostęp do bieżącej ciepłej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk lub ręczników jednorazowych, papieru toaletowego przy lub w kabinach wc, a także zapewniony jest właściwy stan techniczny oraz sanitarny pomieszczeń i armatury sanitarnej.

W 23 (5,8 %) szkołach, które nie zapewniły warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów stwierdzono przede wszystkim: niewłaściwy stan techniczny - 21, brak wyposażenia w środki higieny osobistej -1 oraz brak bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce -1. W 10 szkołach, z liczby skontrolowanych (0,8 %), stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

W wyniku kontroli, na poprawę warunków do utrzymania higieny osobistej, wydano 332 decyzje administracyjne i 14 zaleceń pokontrolnych.

Ocena warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach:

Możliwość pozostawiania podręczników w szkole

Zgodnie z przepisami Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz.69 z późn. zm.) w pomieszczeniach szkoły lub placówki zapewnia się uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych.

Z przeprowadzonych w 2017 r. przez Państwową Inspekcję Sanitarną województwa podkarpackiego kontroli wynika, że spośród skontrolowanych 1 164 różnych typów szkół, 1 086 (93,3 %) zapewniło uczniom możliwość pozostawiania w szkole części podręczników i innych przyborów.

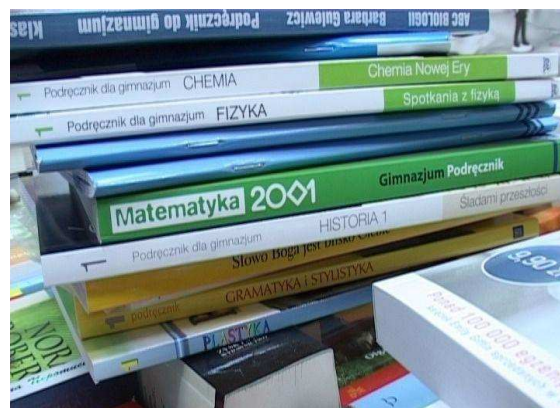

Tabela nr 1. Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawianie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

W pomieszczeniach szkoły lub placówki zapewnia się uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych (Dz.U.03.6.69 ze zm.) §4a	Liczba szkół w ewidencji	Liczba szkół skontrolowanych	Liczba szkół które zapewniły warunki zgodnie z rozporządzeniem MEN
Szkoły podstawowe	1091	985	985
Gimnazja	112	97	95
Szkoły ponadgimnazjalne	315	252	102
Razem	1518	1334	1182

Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

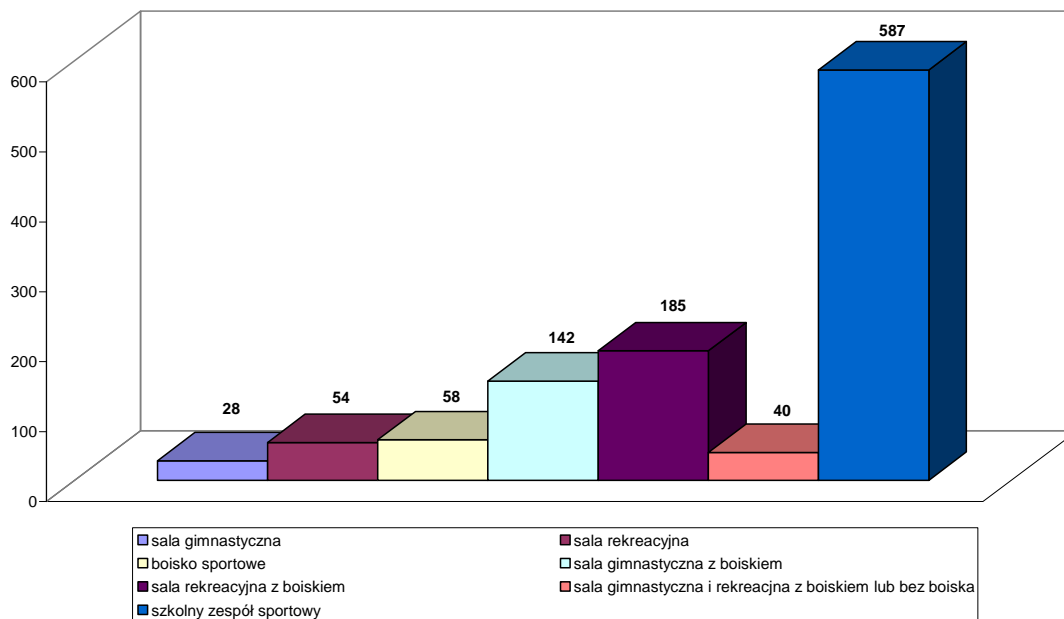
Problem nadwagi i otyłości dotyczy coraz częściej dzieci i młodzieży szkolnej. Państwowa Inspekcja Sanitarna zwraca szczególną uwagę na działania mające na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia. Zapewnienie uczniom dobrych warunków do aktywności fizycznej jest istotnym elementem dbałości o ich zdrowie.

Z liczby skontrolowanych 1 190 szkół, infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego posiadało 1 105, w tym 58 dysponowało jedynie boiskiem, natomiast 54 salą rekreacyjną. W 96 (4,9 %) placówkach brak jest infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Posiadaną przez placówki infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego przedstawia wykres Nr 2.

Wykres Nr 2. Posiadanie przez szkoły infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Częściowo problem braku sal gimnastycznych został rozwiązany poprzez możliwość korzystania z sal innych placówek, basenów kąpielowych, placów i terenów rekreacyjnych zlokalizowanych przy szkołach, ogródków jordanowskich, hal sportowych, siłowni/klubów fitness. W 2017 roku 71 szkół (6 %), niezależnie od posiadanej infrastruktury, prowadziły zajęcia z wychowania fizycznego na korytarzach.

Dotyczyło to szkół nie posiadających sal gimnastycznych oraz placówek, w których zbyt mała infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego nie zapewnia wszystkim uczniom możliwości korzystania z sal gimnastycznych. Problem ten dotyczył przede wszystkim szkół podstawowych.

W 2017 roku baza sportowa szkół zwiększyła się o 19 obiektów sportowych, zaś przeprowadzone w 132 placówkach

Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji

modernizacje bloków sportowych poprawiły warunki prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Podczas kontroli oceniano również stopień korzystania przez uczniów z natrysków po odbytych zajęciach sportowych. Natryskownie czynne były w 559 szkołach, w tym w 5 używane były zawsze po zajęciach sportowych, w 46 używane były sporadycznie po zajęciach wf, zaś w 255 używane były tylko po dodatkowych zajęciach sportowych. 253 szkoły są wyposażone w działające natryski, jednak nie są one używane. Nieczynne natryski, wykorzystywane przez placówki do innych celów, stwierdzono w 28 szkołach.

Dożywianie

W 2017 roku dożywianie uczniów prowadzone było w 981 szkołach. W 439 placówkach posiłki przygotowywane były na miejscu, do 513 posiłki były dowożone, natomiast 11 placówek zapewniło dożywianie poza placówką. Ciepły posiłek wydawany był w 953 szkołach, w tym obiad pełny (dwudaniowy) w 308 szkołach dla 43 392 uczniów, obiad jednodaniowy zapewniło 661 placówek dla 40 994 uczniów. Ponadto 52 szkoły organizowały dla 1 467 wychowanków śniadania. Z dofinansowania do posiłków korzystało 23 801 dzieci i młodzieży.

Profilaktyczna opieka zdrowotna

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad dziećmi i młodzieżą powinna być sprawowana w znajdującym się na terenie szkoły gabinecie profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Taka formę opieki realizowało 644 szkoły. Uczniowie szkół,

które nie posiadają własnych gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej, korzystali z badań w pobliskich Zespołach Opieki Zdrowotnej (221 placówek), bądź w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki (313).

Gabinety spełniają wymagania techniczne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Ergonomia w szkole – certyfikaty na meble i sprzęt szkolny

Z spośród 654 skontrolowanych oddziałów w 2017 roku nieprawidłowości stwierdzono w 46 oddziałach (ok. 7 % pl.), co nam daje spadek o 18 punktów procentowych w porównaniu z rokiem 2016. Na niedostosowanie mebli do wzrostu uczniów wydano 7 decyzji administracyjnych, 4 zalecenia po kontrolne oraz 2 wystąpienia. W pozostałych placówkach stwierdzone nieprawidłowości były usuwane na bieżąco. Dodatkowo wydano 16 decyzji na zły stan techniczny mebli czy brak mebli z certyfikatami. Z roku na rok odnotowuje się wzrost liczby szkół posiadających meble z certyfikatami /atestami.

Poza nieprzebraniem przez nauczycieli właściwego rozsadzenia dzieci w ławkach, jako powszechnie występujące niedociągnięcia należy wymienić: niewłaściwe oznakowanie mebli oraz nie zgodnie z normą

Tabela nr 2. Ergonomia mebli w szkołach. zestawienie stołów i krzeseł.

Rodzaje placówek	Ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów				Stwierdzono niewłaściwe			
	2016 rok		2017 rok		2016 rok		2017 rok	
	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek
Szkoły podstawowe	512	159	443	137	128	19	29	14
Gimnazja	187	66	25	8	49	14	2	2
Szkoły ponadgimn.	8	3	186	46	0	0	15	8
Ogółem:	707	228	654	191	177	33	46	24

Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji

Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że nadal część szkół nie zapewnia dzieciom i młodzieży mebli certyfikowanych. Brak certyfikatów dotyczy przede wszystkim mebli zakupionych w latach 70-90. W większości użytkowany sprzęt jest w dobrym stanie technicznym. Należy zaznaczyć, że nowe wyposażenie posiada stosowne dokumenty, potwierdzające bezpieczeństwo jego użytkowania oraz zgodność z obowiązującymi przepisami. Meble te oznakowane są przez producentów, co ułatwia prawidłowe ich dostosowanie do wzrostu uczniów.

Rozkłady zajęć lekcyjnych uwzględniające zasady higieny umysłowej uczniów

Na właściwy rozwój ucznia wpływa m.in. organizacja procesów nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza zaś planowanie nauki i odpoczynku.

Zgodnie z przepisami prawnymi plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, a w szczególności: zajęcia powinny rozpoczynać się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami nie powinna być większa niż 1 godzina oraz różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie powinna być większa od 1 godziny.

Nieprawidłowości stwierdzono w 40 szkołach.

Tabela nr 3. Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych.

Rodzaje placówek	Tygodniowy plan lekcji							
	Skontrolowano				Stwierdzono niewłaściwy			
	2016 rok		2017 rok		2016 rok		2017 rok	
	oddziałów	szkół	oddziałów	szkół	oddziałów	szkół	oddziałów	szkół
Szkoły podstawowe	6056	928	7595	937	137	42	140	44
Gimnazja	2306	479	496	99	15	6	1	1
Szkoły ponadgimnazjalne	1715	214	1794	239	23	3	7	3
Ogółem	10077	1621	9885	1275	175	51	148	40

Temperatura ogrzewanych pomieszczeń

Pracownicy pionu Higieny Dzieci i Młodzieży w okresie grzewczym dokonali pomiaru temperatury w 3 041

pomieszczeniach w 1 077 placówkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji

Tabela nr 4. Pomiary temperatury w okresie grzewczym.

Rodzaj placówki	2016 r.				2017 r.			
	Temperatura				Temperatura			
	Liczba placówek	Liczba pomieszczeń, w których przepr. pomiary	Nieprawidłowy wynik		Liczba placówek	Liczba pomieszczeń w których przepr. pomiary	Nieprawidłowy wynik	
Liczba placówek			Liczba pomieszczeń	Liczba placówek			Liczba pomieszczeń	
Żłobki	34	79	0	0	34	55	0	0
Przedszkola	334	748	0	0	251	466	0	0
Szkoły Podstawowe	336	842	3	9	387	1179	0	0
Gimnazja	70	185	0	0	24	74	0	0
Szkoły Zawodowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Licea Ogólnokształcące	17	65	0	0	22	79	0	0
Zespoły Szkół	401	1397	0	0	184	757	0	0
Pozostałe placówki	188	469	0	0	175	431	0	0
Ogółem:	1380	3785	3	9	1077	3041	0	0

Inne placówki oświatowo-wychowawcze

Placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom, studentom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania – bursy i internaty, domy studenckie

W 2017 roku oceniono stan sanitarno-techniczny oraz warunki pobytu w nich wychowanków w 30 bursach i internatach oraz 17 domach studenckich, w których przebywało 2 369 uczniów i 3 793 studentów. Placówki zapewniały właściwe warunki zamieszkania, oraz odpoczynku po zajęciach.

Placówki z pobytem całodobowym oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego

Termin „placówki z pobytem” przyjęto w odniesieniu do ośrodków szkolno - wychowawczych (w tym specjalnych) i innych placówek opiekuńczo-wychowawczych, takich jak: pogotowia opiekuńcze, świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii,

młodzieżowe ośrodki wychowawcze i inne o podobnym charakterze.

W roku 2017 roku ewidencją objęto 66 placówek z pobytem całodobowym, w tym 39 domów dziecka, a także 97 placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego. Ogółem skontrolowano 61 placówek z pobytem całodobowym oraz 80 wsparcia dziennego, w których przebywało 6 979 wychowanków. Placówki te prowadzone są przez samorządy i starostwa, zgromadzenia sióstr, fundacje i towarzystwa.

Placówki funkcjonują w budynkach w dostatecznym stanie technicznym. Przeprowadzane na przestrzeni lat remonty podnoszą standard i komfort pobytu w nich wychowanków.

Domy Dziecka

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697) piecza zastępcza sprawowana jest w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępcza organizuje powiat w formie rodzinnej

Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji

i instytucjonalnej. W świetle ustawy placówki opiekuńczo - wychowawcze powstają z dniem uzyskania zezwolenia wojewody właściwego ze względu na miejsce prowadzenia placówki. W budynku może mieścić się tylko jedna placówka dla 14 dzieci.

Na terenie naszego regionu w 2017 r. funkcjonowało 39 domów dziecka, w których przebywało 783 wychowanków.

Domy dziecka na terenie naszego województwa funkcjonują w różnego typu obiektach, w znacznej części adaptowanych na cele placówek. 7 domów dziecka mieści się w starych obiektach dworsko-pałacowych lub budynkach zabytkowych.

Wychowankowie domów dziecka mają do dyspozycji pokoje 1-5 osobowe. Placówki posiadają także pomieszczenia do wypoczynku, odpowiednio wyposażone (stoliki, krzesła, szafki i regały, sprzęt audiowizualny, komputery) oraz miejsca do cichej nauki. We wszystkich placówkach są pomieszczenia do zajęć sportowych lub terapeutycznych, w zależności od potrzeb dzieci.

Pomieszczenia higieniczno-sanitarne zapewniają dobre warunki do utrzymania higieny osobistej wychowanków, wydzielono również miejsca do prania i suszenia rzeczy osobistych. Domy dziecka posiadają pokoje gościnne dla osób odwiedzających dzieci. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie utrzymania czystości i porządku.

Podopieczni otrzymują 4-5 posiłków dziennie. Posiłki przygotowywane są we

własnych obiektach. Wszystkie bloki żywieniowe były w dobrym stanie technicznym. Przy blokach żywieniowych zlokalizowane są prawidłowo wyposażone jadalnie.

Internaty i bursy

Jak co roku Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podkarpackiego obejmowała nadzorem warunki pobytu uczniów w internatach i bursach. Ogółem Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podkarpackiego sprawuje nadzór sanitarny nad 24 internatami/bursami, funkcjonującymi przy szkołach ponadgimnazjalnych, oraz 15 bursami/internatami funkcjonującymi samodzielnie.

Internaty/bursy zapewniają opiekę i wychowanie uczniom pobierającym naukę poza miejscem stałego zamieszkania. W 2017 r. roku korzystało z nich 2 369 uczniów.

Po zajęciach szkolnych młodzież mieszkająca w internatach i bursach znajduje się pod opieką odpowiednio wykwalifikowanej kadry. Wszyscy wychowankowie przydzieleni są do grup wychowawczych. Grupą opiekuje się wychowawca grupy. Dobór mieszkańców w pokojach ustalają wychowankowie i wychowawcy.

W 17 placówkach młodzież ma możliwość korzystania z aneksów kuchennych, w których można przygotowywać posiłki. Aneksy wyposażone są w podstawowy sprzęt AGD, lodówkę, mikrofalę, zlewozmywak, stoliki i krzesła.

Wolny czas wychowankowie mogą spędzać w kawiarenkach internetowych lub świetlicach, które wyposażone są przeważnie w sprzęt RTV, komplety wypoczynkowe, stoły i krzesła. W wielu placówkach wydzielone są pomieszczenia rekreacyjne do gry w tenisa stołowego, piłkarzyki czy bilard.

Wychowankowie 9 placówek mogą prowadzić aktywny wypoczynek i rekreację korzystając z siłowni, natomiast sale do zajęć ruchowych wydzielone są w 6 placówkach.

W ocenie warunków zdrowotnych zwrócono uwagę na stan pomieszczeń sanitarnych. Zarówno sanitariaty jak i natryski, posiadają zachowane standardy dostępności. Sanitariaty zaopatrzone są w środki do utrzymania

Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji

higieny osobistej, tj. papier, mydło, ręczniki bądź suszarki, dodatkowo środki czystości znajdują się w pokojach wychowawców. Dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody zapewniony przez cały rok szkolny.

Placówki wychowania pozaszkolnego

W roku 2017 roku funkcjonowało 73 takie placówki. Placówki wychowania pozaszkolnego to m. in. młodzieżowe domy kultury, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie, pozaszkolne placówki specjalistyczne.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie województwa podkarpackiego skontrolowali 70 placówek pracy pozaszkolnej pod kątem oceny warunków sanitarno - technicznych. Placówki te funkcjonują w budynkach o dostatecznym stanie technicznym. Stan sanitarno-techniczny tej grupy obiektów nie uległ znaczącej zmianie w porównaniu do roku ubiegłego.

Placówki rekreacyjne

Do grupy placówek rekreacyjnych zaliczono: domy wczasów dziecięcych, „zielone szkoły”, schroniska młodzieżowe. Skontrolowano łącznie 27 obiektów, z których korzystało 1 448 dzieci i młodzieży. Wszystkie placówki zapewniły uczestnikom właściwe warunki sanitarno-techniczne.

Szkoły wyższe

Na terenie naszego województwa funkcjonują 23 szkoły wyższych w 119 obiektach (12 publicznych, 11 niepublicznych). Skontrolowano 43 obiekty w 19 szkołach wyższych, w których przeprowadzono 22 kontrole. Prowadzone systematycznie rozbudowy i modernizacje zapewniają dobre warunki nauki. W wyniku kontroli 1 szkoła wyższa objęta została decyzją administracyjną.

Placówki sezonowe – zimowy i letni wypoczynek dzieci i młodzieży

Na terenie naszego województwa gościło 25 028 uczestników sezonowego wypoczynku, odpoczywających w 636 skontrolowanych turnusach. Podczas letnich wakacji pracownicy Państwowej

Inspekcji Sanitarnej województwa podkarpackiego skontrolowali 476 różnych form wypoczynku, na których przebywało 19 398 uczestników. Natomiast w okresie ferii zimowych z wypoczynku w 160 skontrolowanych turnusach skorzystało 5 660 osób.

Ponadto, skontrolowano warunki pobytu w 102 placówkach prowadzących działalność w ramach tzw. „otwartych drzwi” dla uczniów pozostających w miejscu zamieszkania w okresie wakacji letnich i ferii zimowych oraz kontrolą objęto 35 schronisk młodzieżowych. Podobnie jak w latach ubiegłych, w trosce o zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczestników wypoczynku, Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła wspólne działania edukacyjno - kontrolne z Policją i Strażą Pożarną.

Spośród skontrolowanych placówek wypoczynku w 7 nie zapewniono właściwych warunków sanitarno - higienicznych, zaś w 13 stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia w zakresie nadzoru nad warunkami żywienia i żywności. Na poprawę warunków wypoczynku dzieci i młodzieży wydano ogółem 12 decyzji nakazowych oraz nałożono 9 mandatów karnych.

